

Folkomröstning är ett exceptionellt verktyg som bara ska användas i särskilt viktiga frågor – och frågan om vinst i välfärden är en särskilt viktig fråga.

Den handlar om vilken typ av samhälle vi ska leva i. Fram till 1980-talet hade vi en modell som tog fasta på att välfärden ska fredas från de privata marknadskrafterna, för att samhället ska kunna garantera sina medborgare grundläggande rättigheter. Sen dess har regeringar av olika färg släppt in det privata vinstintresset i sektor efter sektor: El, tågtrafik, apotek, vård, skola, omsorg. Samhället har ställts om i grunden. Från ett samhälle som strävar efter solidaritet och jämlikhet har vi fått ett samhälle med vinnare och förlorare. Från ett samhälle där vi gemensamt beslutade var skolor och vårdcentraler skulle etableras till ett där marknaden bestämmer. Sverige är det enda land i världen som tillåter offentligt finansierad vinstdrivna skolor. Demokratin omfattar allt mindre, marknaden allt mer. Denna grundläggande förändring av samhället har vi inte på ett samlat sätt fått ta ställning till i val.

Kampanjen syftar till att, genom att ställa kravet om en folkomröstning, visa på just denna förändring. Det borde vara en självklarhet att vi demokratiskt får ta ställning till ett skifte så genomgripande. Frågan är minst lika viktig som de frågor som tidigare varit föremål för folkomröstningar

Men räcker det inte med riksdagsvalet i höst? Nej, det gör det inte. Vi vet visserligen att även en majoritet av Alliansens och Sverigedemokraternas väljare vill få bort vinst i välfärden, men det är inte så troligt att de för den skull är beredda att rösta på Vänsterpartiet som tydligast profilerat sig mot vinstintresset. Det kan finnas andra skäl till att de inte vill rösta på V – eller på S eller MP. Men i en folkomröstning tar vi ställning till denna enda fråga, en fråga som tydligt förenar en stor del av befolkningen över partigränserna.

Dessutom saknas det inför valet ett politiskt förslag om att helt utestänga de vinstdrivande företagen från hela välfärden. Kampanjen för en folkomröstning bidrar till att vinstfrågan tar plats i valrörelsen och stödjer på så sätt de partier som förespråkar en vinstbegränsning.

Men är det överhuvudtaget realistiskt att tro att vi får till stånd en folkomröstning om vinst i välfärden? Nej, oddsen är knappast de bästa. Men det kanske viktigaste syftet med att kräva en folkomröstning är att synliggöra att den nuvarande samhällsutvecklingen saknar demokratisk legitimitet. Kravet kan också sägas stödja propositionen om en begränsning av vinsterna. Det fäster fokus på vinstfrågan och om riksdagen inte antar propositionen är det än mer angeläget med en folkomröstning om vinster i välfärden.